

СЕКЦІЯ 17. УПРАВЛІННЯ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМАХ

УДК 659

Д.П. БАЛАГУЛА, НТУ «ХП», Харків, Україна

Д.В. РАЙКО, д-р екон. наук, проф., НТУ «ХП», Харків, Україна

Генезис поняття асортиментної політики

Ефективне функціонування підприємств в умовах ринкової економіки зумовлює необхідність адаптованого управління, планування товарного асортименту, який відповідає потребам споживачів та водночас сприяє прибутковості виробників. Саме тому на підприємствах часто постає питання розробки та впровадження ефективної асортиментної політики, а науковці присвячують цьому питанню багато уваги у наукових дослідженнях та працях.

Ефективне управління асортиментною політикою передбачає, перш за все, розуміння суті поняття «асортиментна політика», трактувань якого сьогодні в економічній літературі існує безліч. Але між тим дана категорія не має універсального формулювання та залишається багатоаспектною та складною.

Таблиця 1 – Основні підходи до розуміння категорії «асортиментна політика»

Автор	Сутність поняття «асортиментна політика»
Г. Л. Багієв	Асортиментна політика – це важлива складова товарної політики, яка визначає оптимальний набір товарних груп, підгруп, видів, марок, а також встановлює оптимальне співвідношення між моделями та їх модифікаціями.
О. М. Книшова	Асортиментна політика припускає певний набір дій або заздалегідь обміркованих методів і принципів діяльності, завдяки якому забезпечується наступність і цілеспрямованість дій по формуванню й керуванню асортиментами товарів.
Дж. Еванс	Асортиментна політика – це політика, суть якої полягає у визначенні номенклатури виготовляємих і реалізуємих товарів, продукції з урахуванням власних можливостей, можливостей постачальників і партнерів, потреб ринку, ступеня ризику, сезонності попиту, кон'юнктури та динаміки цін і ін..
Ф. Котлер	Асортиментна політика – це визначення (формування) та підтримка оптимальної структури товарів, які виробляються та реалізуються з врахуванням поточних та майбутніх цілей підприємства.

С. В. Захаров	Асортиментна політика – це стратегічне формування товарного асортименту підприємства, а також управління та підтримка існуючих товарних груп.
С. С. Гаркавенко	Асортиментна політика передбачає певний курс дій товаровиробника або наявність у нього заздалегідь обґрунтованих принципів поведінки. Вона повинна забезпечити відповіді на питання з приводу формування асортименту та управління ним, підтримання конкурентоспроможності товарів на певному рівні, знаходженню для товарів оптимальних товарних сегментів, розробки та здійснення стратегії упаковки, маркування, обслуговування товарів.
О. Комкова	Асортиментна політика – це політика, суть якої складається із сукупності факторів, принципів, можливостей та загроз і способу їх обліку при формуванні асортименту.
М. М. Григор'єв	Асортиментна політика – це політика, яка спрямована на формування оптимального товарного портфелю в умовах реальних ринків.
О. Ф.	Сутність асортиментної політики полягає у вивченні кон'юнктури ринку та подальшому формуванні асортименту підприємства згідно проведених досліджень.
С. В. Близнюк	Асортиментна політика – політика щодо формування асортименту підприємства на цільових ринках, а також план подальшого керування та оптимізації його, виходячі з загроз та можливостей маркетингового середовища.

Аналіз літературних джерел щодо розуміння категорії «асортиментна політика» дозволяє відзначити наступні ключові моменти:

1. асортиментна політика передбачає перед усім формування оптимальної структури товарів, які б могли найкращим чином реалізувати цілі підприємства;
2. ефективна реалізація асортиментної політики неможлива без детального вивчення кон'юнктури ринку;
3. розробка заходів щодо формування та управління асортиментом мають стратегічний характер.

Таким чином, аналіз підходів щодо розуміння поняття «асортиментна політика» свідчить, що більшість авторів визначають асортиментну політику як набір дій з формування та управління асортиментом продукції з обов'язковим урахуванням стану ринку.